

การใช้งานอินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่น และผลกระทบที่เกี่ยวข้อง

The Internet Use of Children and Adolescents and the Related Impacts

ภัทรวดี วงศ์สุเมธ
Patravadee Vongsumedh

บทคัดย่อ

แม้ว่าเทคโนโลยีดิจิทัลจะมีความสำคัญและถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินกิจกรรมหลายรูปแบบ ปัจจุบัน แต่การใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างไม่เหมาะสมอันสืบเนื่องมาจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของผู้ใช้ หรือการขาดมาตรการเฝ้าระวังด้านการใช้งานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทการใช้งานสามารถก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงกับบุคคลผู้ใช้งานและสังคมโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ใช้ที่เป็นเด็กและวัยรุ่นซึ่งจะเติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของประเทศต่อไปในอนาคต ดังนั้น การศึกษาทางวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบเชิงลบจากการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่น นอกจากจะช่วยให้ผู้ที่สนใจและต้องการศึกษาวิจัยในประเด็นเดียวกันทราบปัจจัยที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการดำเนินงานวิจัยแล้ว การรับรู้และทำความเข้าใจข้อค้นพบเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบจากการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีต่อเด็กและวัยรุ่น เช่น การเกิดโรคอ้วน การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง หรือการขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รวมถึงการทำความเข้าใจปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่นจะช่วยให้ผู้ปกครองหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทั้งภาครัฐและหน่วยงานการศึกษาได้ตระหนักรู้เพื่อกำหนดมาตรการเฝ้าระวังและควบคุมการใช้งานอินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่นในประเทศอย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยลดปัญหาสังคม รวมทั้งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กและวัยรุ่นซึ่งจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ: การใช้อินเทอร์เน็ต ผลกระทบกับสังคม ผลกระทบจากเทคโนโลยีดิจิทัล ปัญหาในเด็กและวัยรุ่น

Abstract

Though the digital technology plays an important role in supporting humans' everyday life, the improper use of digital technology may lead to negative impacts on the users and the society. One of the concerned research issues in the area of digital technology impact is "the internet use and the impact on adolescents' lifestyles." The framework and findings of these research papers help us to point out the concerned problematic-issues (e.g. obesity, aggressive behavior, bullying behavior, and lack of social tie) and to reveal the improper-use effects and the factors influencing the internet use behaviors of the

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
Bangkok University
E-mail: patravadee.v@bu.ac.th

adolescents. The revealed facts leverage not only the awareness of internet use, but also help the parents, educational institutes, and the government to monitor the internet use of children and adolescents, and to set up the information policy in order to handle the social change under the umbrella of the digital technology society.

Keywords: Internet Use, Social Impact, Digital Impact, Adolescent's Problems

บทนำ

จากสภาพการณ์การใช้เทคโนโลยี ณ ปัจจุบัน อินเทอร์เน็ตได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการดำเนินกิจกรรมของมนุษย์หลายรูปแบบ เช่น การทำงาน การดำเนินธุรกิจ การศึกษา การสื่อสาร และการสนทนา การถึงแม้ว่าอินเทอร์เน็ตจะมีประโยชน์ทั้งในแง่ของค่าใช้จ่ายในการสื่อสารที่ลดลง ความสะดวกรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร หรือความคล่องตัวในการดำเนินงานอันเนื่องมาจากการทำงานที่ไม่ยึดติดกับสถานที่ แต่ในทางกลับกันพบว่า การใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสมอาจก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบแก่ผู้ใช้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเด็กและวัยรุ่น ซึ่งมีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบเชิงลบจากการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสมมากกว่ากลุ่มผู้ใหญ่ เนื่องจากขาดวุฒิภาวะทางด้านร่างกายและจิตใจที่สมบูรณ์ โดยผลกระทบดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กและวัยรุ่น รวมถึงปัญหาสุขภาพกายและสุขภาพจิต เช่น การเกิดโรคอ้วน (Vandelandotte, Sugiyama, Gradiner, & Owen, 2009; Vandewater, Shim, & Caplovitz, 2004) การเกิดโรคหลอดเลือดดำตีตัน (Venous Thromboembolism) หรือการเกิดภาวะลิ่มเลือดอุดตันที่ปอด (Pulmonary Thromboembolism) (Funk, 2005) รวมทั้งการเกิดโรคสมาธิสั้น (Attention-Deficit/Hyperactivity Disorder) ปัญหาด้านพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง (Aggressive Behavior) การขาดความยับยั้งชั่งใจ (Obsessive-Compulsive Disorder) ในเด็กและวัยรุ่น และปัญหาด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยผลจากการวิจัยพบว่า เด็กและวัยรุ่นที่เล่นอินเทอร์เน็ตและเกมจนขาดความยับยั้งชั่งใจ จะมีความขัดแย้งกับสมาชิกในครอบครัว และเข้าร่วมกิจกรรมกับสมาชิกในครอบครัวและบุคคลอื่นน้อยลง (ศิริไชย หงษ์สงวนศรี และพนม เกตุมาน, ม.ป.ป.; Aboujaoude, 2010) ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิจัยในประเด็น “การใช้งานอินเทอร์เน็ตและผลกระทบจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่มีต่อเด็กและวัยรุ่น” จึงมีความสำคัญในการบ่งชี้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต

ผลกระทบที่เกิดจากการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสมของเด็กและวัยรุ่น บทบาทของปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อทิศทางหรือน้ำหนักของอิทธิพลในเชิงลบที่เกิดจากการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสม รวมทั้งการบ่งชี้ปัจจัยที่ช่วยลดทอนโอกาสในการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสม ซึ่งครอบคลุมการดำเนินงานและข้อค้นพบจากงานวิจัยเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัยที่ต้องการศึกษาวิจัยในขอบข่ายเดียวกัน รวมทั้งช่วยให้ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในหน่วยงานการศึกษาและหน่วยงานของภาครัฐ กำหนดมาตรการหรือกฎระเบียบในการเฝ้าระวังและควบคุมการใช้งานอินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่นในประเทศให้ดำเนินไปอย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพของเด็กและวัยรุ่น การลดปัญหาสังคม และท้ายที่สุดจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของประชาชนในประเทศ

สาเหตุของการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานอินเทอร์เน็ตและผลกระทบจากการใช้ที่มีต่อเด็กและวัยรุ่น

จากการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบจากการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีต่อเด็กและวัยรุ่นซึ่งเกิดขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1990–2015 พบว่า ประเด็นความสนใจหรือแรงจูงใจที่นำไปสู่ความพยายามในการศึกษาวิจัยในขอบข่ายดังกล่าว ได้แก่

1. ประเด็นด้าน “สุขภาพกายและสุขภาพจิตของเด็กและวัยรุ่น”

ผลจากการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่าวัยเด็กคือช่วงเวลาที่สำคัญของพัฒนาการด้านโภชนาการและรูปแบบการดำเนินชีวิตของบุคคล โดยกิจกรรมทางกายภาพ เช่น การออกกำลังกาย จะมีประโยชน์และส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางกายและทางด้านจิตใจของเด็กและวัยรุ่นทั้งในปัจจุบันและสืบเนื่องต่อไปจนถึงช่วงวัยที่ก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ (Cunnane, 1993) อย่างไรก็ตาม จากสภาพการณ์ปัจจุบันกลับพบว่า เด็กและวัยรุ่นจำนวนมากมีแนวโน้มการดำเนินกิจกรรมซึ่งขาดการเคลื่อนไหวมากขึ้น (Armstrong,

Balding, Gentle, & Kirby, 1990) โดยกิจกรรมที่เด็ก และวัยรุ่นในปัจจุบันนิยมกระทำในยามว่าง ได้แก่ การเล่น อินเทอร์เน็ต การชมโทรทัศน์ หรือการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งการดำเนินกิจกรรมทางกายภาพที่น้อยลงอาจ ส่งผลให้เกิดโรคอ้วน พฤติกรรมรุนแรง รวมถึงปัญหาในเด็ก และวัยรุ่นลักษณะต่างๆ (ศิริไชย หงษ์สงวนศรี และพนม เกตุมาน, ม.ป.ป.; Singer, Slovak, Frierson, & York, 1998) ด้วยเหตุนี้นักวิจัยหลายคนได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อินเทอร์เน็ตกับวิถีการดำเนินชีวิตของวัยรุ่น เพื่อ พิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตที่ ไม่เหมาะสมจนก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพกายและสุขภาพ จิตในเด็กและวัยรุ่นรวมทั้งพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต ที่ส่งผลกระทบต่อหรือมีความเกี่ยวข้องกับวิถีการดำเนินชีวิต ของเด็กและวัยรุ่นในยุคปัจจุบัน (Aboujaoude, 2010; Bulck, 2004; Johnson-Reid, Williams, & Webster, 2001; Kim, 2011; Otto, Greenstein, Johnson, & Friedman, 1992; Spada, 2014; Wang, Luo, Luo, Gao, & Kong, 2012) ซึ่งข้อค้นพบที่ได้จะนำไปสู่การ วางแผนป้องกันหรือการกำหนดมาตรการควบคุมการใช้ อินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่นให้เป็นอย่างดีเหมาะสม โดยจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการที่ดีของเด็กและวัยรุ่น และสืบเนื่องไปจวบจนเข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่

2. ประเด็นด้าน “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล”

แม้ว่าจะมีงานวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นว่าการ ใช้งานอินเทอร์เน็ตมีส่วนช่วยเพิ่มศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร การติดต่อสื่อสารรวมทั้งการเสริมสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายระหว่างบุคคลโดยปราศจากข้อจำกัด ด้านเวลาและสถานที่ (Colley & Maltby, 2008; Feldman, Barnett, Shrier, Rossignol, & Abenhaim, 2003; Howard, Rainie, & Jones, 2001; Wellman, Hass, Witte, & Hampton, 2001; Zhao, 2006) แต่ในขณะเดียวกัน กลับพบว่ามีงานวิจัยบางส่วนศึกษาผลกระทบเชิงลบที่ การใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสมส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationship) (ปิยฉัตร ล้อมชวการ, 2556; Anderson, 2001; Nie & Hillygus, 2002; Wang et al., 2012; Zhao, 2006) เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งที่เป็นสมาชิก ภายในครอบครัวและบุคคลอื่นในสังคมจะมีส่วนช่วย เสริมสร้างพัฒนาการด้านความคิดและอารมณ์ของบุคคล ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกัน ของสมาชิกในสังคม (White, 1991) ด้วยเหตุนี้จึงมีการศึกษา

วิจัยพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของบุคคลซึ่งอาจส่งผล-กระทบต่อการมีปฏิสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

รูปแบบการใช้งานอินเทอร์เน็ต

จากการศึกษางานวิจัยในประเด็นการใช้งาน อินเทอร์เน็ตและผลกระทบจากการใช้อินเทอร์เน็ต อย่างไม่เหมาะสมซึ่งเกิดขึ้นระหว่างปี ค.ศ. 2006–2015 พบว่า เกณฑ์ชี้วัดการใช้งานอินเทอร์เน็ตของบุคคลแตกต่างกัน ตามมิติที่ผู้วิจัยสนใจและนำมาใช้เป็นเกณฑ์พิจารณา โดย สามารถสรุปตัวชี้วัดสำคัญที่ใช้พิจารณารูปแบบการใช้งาน อินเทอร์เน็ตในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. เวลาในการใช้อินเทอร์เน็ต หมายถึง เกณฑ์การ พิจารณารูปแบบการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ให้ความสำคัญกับ เวลา ซึ่งผู้ใช้เชื่อมต่อบริษัทเครือข่ายเพื่อใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตอาจปรากฏในรูปของ “ช่วงเวลาในการใช้งาน” “ความยาวนานของระยะเวลาการ ใช้งาน” เช่น จำนวนนาฬิกา หรือจำนวนชั่วโมงต่อครั้ง หรือ “ความถี่ในการใช้งานอินเทอร์เน็ต” เช่น จำนวนครั้งในการ เชื่อมต่อเข้าสู่อินเทอร์เน็ตต่อวัน หรือต่อสัปดาห์ (เชิดพงษ์ พิทักษ์ทรัพย์, 2554; ฐิติกาญจน์ อัครกุล, 2554; ปริมาพร มุฑุจิตต์, 2556; ปิยฉัตร ล้อมชวการ, 2556; Jang, Hwang, & Choi, 2008; Peng & Zhu, 2011; Wang, Zhou, Lu, Wu, Deng, & Hong, 2011; Wang et al., 2012; Zhao, 2006)

2. กิจกรรมที่กระทำระหว่างใช้งานอินเทอร์เน็ต หมายถึง เกณฑ์การพิจารณาที่คำนึงถึงกิจกรรมที่ผู้ใช้ ดำเนินการระหว่างเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ต ซึ่งมักสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์หลักในการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ต (เชิดพงษ์ พิทักษ์ทรัพย์, 2554; ฐิติกาญจน์ อัครกุล, 2554; ปริมาพร มุฑุจิตต์, 2556; ปิยฉัตร ล้อมชวการ, 2556; Colley & Maltby, 2008; Ko, Yen, Liu, Huang, & Yen, 2009; Peng & Zhu, 2011; Wang et al., 2011; Wang et al., 2012; Zhao, 2006) ได้แก่

□ ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น เช่น การ สื่อสารผ่านโปรแกรมสนทนา หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ การเข้าร่วมกลุ่มสนทนา การรับ-ส่งอีเมล เป็นต้น

□ ใช้เพื่อการสืบค้นข้อมูลข่าวสารต่างๆ เช่น การ ค้นหาค้นหาข้อมูลผ่านทางโปรแกรมค้นหา (Search Engine) การดาวน์โหลด-อัปโหลดแฟ้มข้อมูล การอ่านข่าวสารจาก แหล่งข่าว เป็นต้น

□ ใช้เพื่อการสนทนาการ เช่น การดูภาพยนตร์ ฟังเพลง หรือการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ออนไลน์ เป็นต้น

□ ใช้เพื่อการทำธุรกรรมการเงินและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น การซื้อสินค้าแบบออนไลน์ การดำเนินการธุรกรรมการเงินในรูปแบบ e-Banking เป็นต้น

3. *ทักษะในการใช้งานอินเทอร์เน็ต* หมายถึง เกณฑ์การพิจารณาที่คำนึงถึงทักษะ หรือความชำนาญในการใช้งานอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้ อาจพิจารณาจากระดับความสามารถในการใช้งานคอมพิวเตอร์ของบุคคล (Computer Self-Efficacy) ระดับการศึกษาของผู้ใช้ หรือประสบการณ์ในการใช้งานคอมพิวเตอร์ (Gravill, Compeau & Marcolin, 2006; Jang et al., 2008; Ko et al., 2009; Peng & Zhu, 2011; Wang et al., 2012; Zhao, 2006; Zheng, 2009)

4. *วิธีการในการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ต* หมายถึง เกณฑ์การพิจารณาที่คำนึงถึงวิธีการในการเชื่อมต่อเพื่อเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยอาจพิจารณาได้จากอุปกรณ์ที่ใช้ในการเชื่อมต่อเพื่อใช้งานอินเทอร์เน็ต (เซตพวงซ์ พิทักษ์ทรัพย์, 2554; ฐิติกาญจน์ อัครกุล, 2554; ปริมาพร มุฑุจิตต์, 2556; Peng & Zhu, 2011; Wang et al., 2012) เช่น คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ คอมพิวเตอร์แบบพกพา โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล หรือคอมพิวเตอร์ที่ใช้ร่วมกับบุคคลอื่น เป็นต้น หรืออาจพิจารณาจากลักษณะของระบบเครือข่ายหรือลักษณะการเชื่อมต่อเข้าสู่เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น การเชื่อมต่อเข้าสู่อินเทอร์เน็ตผ่านทางระบบเครือข่าย LAN, Wireless LAN หรือ Digital Subscriber Line (DSL) เป็นต้น

5. *สถานที่ในการใช้งานอินเทอร์เน็ต* หมายถึง เกณฑ์การพิจารณาที่คำนึงถึงสถานที่ที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต เช่น ที่พักอาศัย สถานศึกษา หรือร้านที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต (เซตพวงซ์ พิทักษ์ทรัพย์, 2554; ฐิติกาญจน์ อัครกุล, 2554; ปริมาพร มุฑุจิตต์, 2556; ปิยฉัตร ล้อมชวการ, 2556; Peng & Zhu, 2011; Wang et al., 2011; Wang et al., 2012)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสม

จากการศึกษากรอบแนวคิดการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานอินเทอร์เน็ต และผลกระทบจากการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสมพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่น และอาจรวมไปถึงกลุ่มผู้ใช้ที่เป็นผู้ใหญ่ ได้แก่

1. เพศของผู้ใช้

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเพศของผู้ใช้มีความสัมพันธ์กับหรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยส่วนใหญ่เพศชายมักใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงหรือ

ใช้เพื่อการพักผ่อน ในขณะที่เพศหญิงมักใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อการติดต่อสื่อสาร สร้างการเชื่อมโยงระหว่างบุคคล และใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนทางการศึกษา (Kim, 2011; Macharia & Nyakwende, 2011; Wang et al., 2012; Weiser, 2000) นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าเพศชายมักใช้เวลาในการเล่นอินเทอร์เน็ตยาวนานกว่าเพศหญิง (Li & Kirkup, 2007; Peng & Zhu, 2011; Sipal & Bayhan, 2010; Wang et al., 2012)

2. ระดับการศึกษาของผู้ใช้

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ผู้ใช้ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีวัตถุประสงค์ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตแตกต่างกัน โดยนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมักใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่และเพื่อดำเนินกิจกรรมทางการศึกษา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมักใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความสนุกสนานและการผ่อนคลายอารมณ์ (Wang et al., 2012) ในขณะที่ผู้ใช้ซึ่งศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาแล้วมักใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการแสวงหาสารสนเทศสำหรับตอบโจทยภายใต้สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง (Wang et al., 2012; Colley & Maltby, 2008) นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ใช้สามารถสะท้อนถึงระยะเวลาและสถานที่ในการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยผู้ที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษามักใช้อินเทอร์เน็ตยาวนานกว่าผู้ที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา (Wang et al., 2012; Zheng, 2009) ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจากนักศึกษาระดับอุดมศึกษามีเวลาว่างจากการเรียนมากกว่านักเรียนในระดับมัธยมศึกษา และข้อค้นพบที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งจากงานวิจัย คือ นักเรียนหรือนักศึกษานิยมใช้อินเทอร์เน็ตในร้านให้บริการอินเทอร์เน็ต หรือที่พักอาศัยของตน (เช่น บ้านพัก หอพักของเพื่อนหรือของตน เป็นต้น) มากกว่าจะใช้บริการจากสถานศึกษา เนื่องจากสถานที่ดังกล่าวปราศจากผู้คอยทำหน้าที่กำกับดูแลตนอย่างเข้มงวด (Wang et al., 2012)

3. วัตถุประสงค์ในการใช้งานอินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาพบว่าการใช้งานอินเทอร์เน็ตจะส่งผลดีหรือผลเสียต่อผู้ใช้ ขึ้นกับวัตถุประสงค์ในการใช้งานเป็นสำคัญ เช่น ในกรณีที่ผู้ใช้ใช้งานอินเทอร์เน็ต “เพื่อการเชื่อมโยงหรือการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล” ทั้งในรูปแบบการสนทนาออนไลน์ หรือการรับ-ส่งอีเมลจะมีส่วนช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งนำไปสู่ความเกี่ยวพันระหว่างสมาชิกในสังคม (Social Tie) ที่แน่นหนา แต่ในกรณีที่ผู้ใช้ใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อการดำเนินกิจกรรม

ในลักษณะที่โดดเดี่ยวจากบุคคลอื่น (Solitary Activities) เป็นระยะเวลาที่ต่อเนื่องยาวนาน เช่น การเล่นเกม หรือใช้เพื่อความบันเทิงเป็นหลัก จะส่งผลเสียต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งภายในครอบครัวและบุคคลอื่นในสังคม (ศิริไชย หงษ์สงวนศรี และพนม เกตุมาน, ม.ป.ป.; Nie & Hillygus, 2002; Zhao, 2006) และอาจส่งผลเสียต่อทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตของเด็กและวัยรุ่น (ศิริไชย หงษ์สงวนศรี และพนม เกตุมาน, ม.ป.ป.; Aboujaoude, 2010; Funk, 2005; Vandelanotte et al., 2009)

4. สถานที่ในการใช้งานอินเทอร์เน็ต

จากการวิจัยพบว่าสถานที่ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการใช้และพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสม โดยผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในร้านที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตหรือในที่พักอาศัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ใช้งานเพื่อความบันเทิงจะใช้อินเทอร์เน็ตยาวนานกว่าผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจากสถานศึกษา ซึ่งระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ยาวนานจะส่งผลเชิงลบต่อระยะเวลาและรูปแบบการนอนของผู้ใช้ (Anderson, 2001; Wang et al., 2012) ทำให้จำนวนชั่วโมงการนอนน้อยลงและนอนไม่เป็นเวลา และอาจส่งผลกระทบต่อเรื่องไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในกรณีที่ใช้ผู้เป็นเด็กและวัยรุ่น นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่า วัยรุ่นที่ใช้อินเทอร์เน็ตนอกที่พักอาศัยของตนโดยปราศจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองดูแล เช่น บ้านเพื่อน ที่พักอาศัยของคนรู้จัก หรือร้านที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต มีพฤติกรรมเสี่ยงที่จะใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ผิดมากกว่าวัยรุ่นที่ใช้อินเทอร์เน็ตในที่พักอาศัยของตนเอง (ปริมาพร มุฑุจิตต์, 2556)

5. ประสบการณ์ในการใช้งานอินเทอร์เน็ต

ประสบการณ์ในการใช้งานเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตมากจะใช้อินเทอร์เน็ตยาวนานกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้งานน้อย (Wang et al., 2012) เนื่องจากคนกลุ่มนี้มีความมั่นใจและความสามารถในการใช้งานคอมพิวเตอร์มาก จึงมีความกังวลในการใช้งานน้อยกว่าบุคคลที่มีความรู้และประสบการณ์ในการใช้งานน้อย โดยระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ยาวนานนี้สะท้อนให้เห็นถึงความลุ่มหลงในการใช้งานอินเทอร์เน็ต ซึ่งท้ายที่สุดจะส่งผลลบต่อพฤติกรรมการนอน และการดำเนินกิจกรรมอื่นๆ หรือแม้แต่การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น (Huang, Huang, Wang, Xu, & Zheng, 2012; Jang et al., 2008; Wang et al., 2012; Zhang et al., 2007)

6. สิ่งแวดล้อมทางสังคม

มีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ ลักษณะและความเหมาะสมของกลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ความพร้อมในการจัดบริการอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาหรือในชุมชน รวมถึงสื่อต่างๆ ที่มีหน้าที่ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ที่เกี่ยวกับประโยชน์และโทษจากการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่น ทั้งในแง่ของการใช้งานเพื่อการศึกษา เพื่อการสื่อสาร และเพื่อความบันเทิง (ฐิติกาญจน์ อัครกุล, 2554; วิจิตรารักษาสุข, 2554) ด้วยเหตุนี้ ผู้สอนในสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทในการให้คำปรึกษาและคำชี้แนะด้านการเรียน การดำเนินชีวิต และการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางสังคมแก่เด็กและวัยรุ่น จึงมีส่วนในการให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษจากการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสม เพื่อสร้างความตระหนักรู้และป้องกันมิให้เด็กและวัยรุ่นใช้อินเทอร์เน็ตหรือใช้เวลาว่างในทางที่ผิดในขณะที่สถานศึกษาหรือชุมชนควรมีความพร้อมทั้งด้านสถานที่ บุคลากร และอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในการให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่นักเรียน/นักศึกษาในสถาบันของตนอย่างเหมาะสม ซึ่งการจัดเตรียมความพร้อมดังกล่าวจะช่วยให้คุณบุคลากรของสถานศึกษาหรือชุมชนสามารถให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษจากการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสม รวมทั้งมีส่วนช่วยในการเฝ้าระวังและป้องปรามมิให้เด็กและวัยรุ่นใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ผิด

7. พื้นฐานครอบครัว

ความสัมพันธ์ภายในสถาบันครอบครัวเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการพัฒนามนุษย์ โดยพ่อ-แม่จะทำหน้าที่ให้คำปรึกษา คำชี้แนะ และมีส่วนช่วยเรื่องพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กให้มีความพร้อมก่อนที่จะก้าวเข้าสู่การเป็นสมาชิกในสังคม (Ainsworth & Bowlby, 1991; Campbell, 1969) ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่เปราะบางภายในสถาบันครอบครัวหรือการที่สมาชิกภายในครอบครัว (พ่อ-แม่-ลูก) ขาดปฏิสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์ที่ระหว่างกันจะส่งผลให้เด็กและวัยรุ่นเกิดความบกพร่องด้านพัฒนาการทางอารมณ์ และการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น จนนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง (Ko et al., 2009) และจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวหรือพื้นฐานครอบครัวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่นพบว่า การใช้งานอินเทอร์เน็ตภายใต้การกำกับดูแลของพ่อ-แม่ จะส่งอิทธิพลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเด็กและวัยรุ่น (Kim, 2011) นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัย

ที่แสดงให้เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่ให้ความรัก ความอบอุ่นให้การสนับสนุน หรือสามารถให้ความรู้และ ควบคุมการใช้งานอินเทอร์เน็ตของบุตร-ธิดา มีความสัมพันธ์ เชิงลบกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ผิดของวัยรุ่น (จิตติกาญจน์ อัครกุล, 2554) กล่าวคือในกรณีที่พ่อ-แม่ให้ คำแนะนำ และสอนวิธีการใช้อินเทอร์เน็ตและเข้าถึงข้อมูลบน อินเทอร์เน็ตอย่างถูกต้อง เหมาะสมแก่บุตร-ธิดา รวมทั้ง สามารถชักจูงบุตร-ธิดาให้เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ เสริมสร้างทักษะในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตร่วมกับ สมาชิกในครอบครัว แทนการปล่อยให้บุตร-ธิดาใช้เวลาว่าง ไปกับการเล่นเกมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตจะมีส่วนช่วย ป้องกันไม่ให้เกิดและวัยรุ่นใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ผิด

ผลกระทบจากการใช้อินเทอร์เน็ตที่มีต่อเด็กและวัยรุ่น

จากข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การใช้งานอินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่น และผลกระทบ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสม สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลกระทบต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อ ตอบสนองด้านความบันเทิงเป็นระยะเวลานาน ส่งผลเสียต่อ ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตของเด็กและวัยรุ่น เนื่องจาก การดำเนินกิจกรรมที่ปราศจากการเคลื่อนไหว เช่น การชม โทรทัศน์ การเล่นเกมคอมพิวเตอร์ หรือการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นระยะเวลานาน ส่งผลให้เด็กและวัยรุ่นมีเวลาสำหรับทำ กิจกรรมทางกายภาพอื่น ๆ ลดลง (เช่น การออกกำลังกาย) ส่งผล ให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต เช่น โรคอ้วน (Vandelanotte et al., 2009; Vandewater et al., 2004) โรคหลอดเลือดดำตีบตัน หรือภาวะลิ้มเลือดอุดตันที่ปอด (Funk, 2005) โรคขาดความยับยั้งชั่งใจ (Impulse Control Disorder) โรคย้ำคิดย้ำทำ (Obsessive-Compulsive Disorder) และพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง (Aggressive Behavior) ในเด็กและวัยรุ่น (ศิริไชย หงษ์สงวนศรี และพนม เกตุมาน, ม.ป.ป.; Aboujaoude, 2010; Ko et al., 2009; Singer et al., 1998) เพิ่มมากขึ้น

2. ผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการใช้งานอินเทอร์เน็ต เป็นระยะเวลานาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เพื่อความบันเทิง จากที่พักอาศัยของตน หรือจากร้านที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต ซึ่งปราศจากผู้ควบคุมและเฝ้าระวังการใช้งานให้เป็นไปอย่าง เหมาะสม ส่งผลเชิงลบต่อพฤติกรรมการนอนของเด็กและ

วัยรุ่น (จำนวนชั่วโมงการนอนน้อยลงและนอนไม่เป็นเวลา) อันเป็นสาเหตุให้เด็กและวัยรุ่นมีปัญหาในการเข้าร่วมชั้นเรียน ลดทอนความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้ระหว่างการ เข้าร่วมชั้นเรียน ซึ่งท้ายที่สุดจะส่งผลเสียต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการศึกษาของเด็กและวัยรุ่น (Anderson, 2001; DeBell & Chapman 2006; Jackson, 2008; Kim, 2011; Norris, 2010)

3. ผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความเกี่ยวพันระหว่างสมาชิกในสังคม

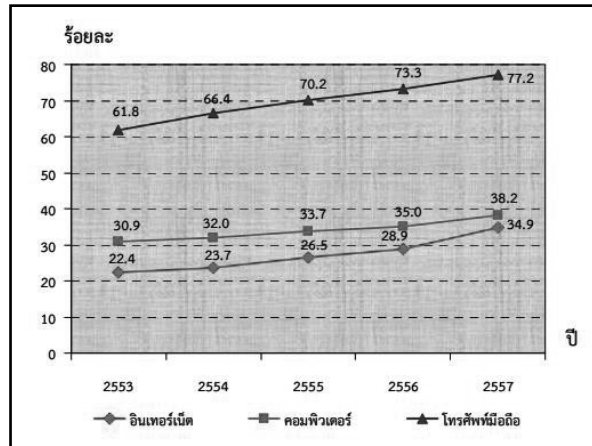
ผลจากการดำเนินงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าการใช้งาน อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงเป็นระยะเวลานานในยามว่าง ของเด็กและวัยรุ่น แทนการเข้าร่วมกิจกรรมอื่นกับสมาชิกใน ครอบครัวและบุคคลอื่นในสังคม มิได้ส่งผลเสียเพียงแค่ว่า สุขภาพกาย สุขภาพจิต หรือผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเท่านั้น แต่ยังส่งผลเสียต่อความสัมพันธ์ที่ดีและเหนียวแน่นระหว่าง สมาชิกในครอบครัว ซึ่งสถาบันครอบครัวเป็นรากฐานสำคัญ ที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางความคิดและอารมณ์ของเด็ก และวัยรุ่น ความสัมพันธ์ที่ระหว่างพ่อ-แม่และเด็ก (Parent-Child Relationship) มีส่วนสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา และส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (Kim, 2011) รวมทั้งเชื่อมโยงเด็กและวัยรุ่นเข้ากับสังคมเมื่อเข้าสู่ผู้ใหญ่ (White, 1991) ซึ่งผลจากงานวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าการ ใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงเป็นระยะเวลานานส่งผล ให้เด็กและวัยรุ่นมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นน้อยลง (Byun et al., 2009; Wang et al., 2012) ขาดโอกาสในการเรียนรู้ด้าน การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในโลกความเป็นจริง โดยจะ ส่งผลเสียต่อการมีส่วนร่วมและการอยู่ร่วมกันในสังคม และ ในทางกลับกัน ครอบครัวที่มีสภาวะแวดล้อมของความสัมพันธ์ ที่เหนียวแน่นระหว่างพ่อ-แม่ และบุตรจะมีส่วนช่วยให้เด็ก และวัยรุ่นมีระดับการลุ่มหลงอินเทอร์เน็ตน้อยกว่าเด็กที่ไม่ ได้รับการเอาใจใส่จากพ่อและแม่เท่าที่ควร (Chng, Li, Liau, & Khoo, 2015)

สภาพการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่นไทยใน ปัจจุบัน

จากการสำรวจข้อมูลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในครัวเรือนไทยในช่วงระยะเวลา 5 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2557 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2557) ซึ่งสำรวจข้อมูลโดยการ สัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนที่อายุ

6 ปีขึ้นไป จากครัวเรือนตัวอย่างทั้งสิ้น 83,880 ครัวเรือน พบว่า ผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 30.9 (19.1 ล้านคน) เป็นร้อยละ 38.2 (23.8 ล้านคน) ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 22.4 (13.8 ล้านคน)

เป็นร้อยละ 34.9 (21.7 ล้านคน) และผู้ใช้งานโทรศัพท์มือถือมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 61.8 (32.8 ล้านคน) เป็นร้อยละ 77.2 (48.1 ล้านคน) (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 ร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ (พ.ศ. 2553-2557)
ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2557)

ตารางที่ 1 ร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไปที่ใช้อินเทอร์เน็ตแยกตามกลุ่มอายุ (พ.ศ. 2553-2557)

ปี พ.ศ.	กลุ่มอายุ (ปี)				
	6 - 14	15 - 24	25 - 34	35 - 49	50 ปีขึ้นไป
2553	35.9	50.0	24.6	13.6	4.2
2554	38.3	51.9	26.6	14.3	5.5
2555	46.5	54.8	29.7	17.1	6.2
2556	54.1	58.4	33.5	18.7	6.6
2557	58.2	69.7	48.5	25.9	8.4

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2557)

ตารางที่ 1 แสดงร้อยละของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่อายุ 6 ปีขึ้นไป โดยจำแนกตามกลุ่มอายุของผู้ใช้พบว่า กลุ่มอายุ 15-24 ปี มีสัดส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตสูงที่สุด (ร้อยละ 69.7) รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 6-14 ปี (ร้อยละ 58.2) โดยผู้ใช้ส่วนใหญ่มักใช้อินเทอร์เน็ตจากบ้านหรือที่พักอาศัย (ร้อยละ 63.9) ในขณะที่การใช้งานอินเทอร์เน็ตจากสถานศึกษามีเพียงร้อยละ 39.6 และมีวัตถุประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง ชมภาพยนตร์ ฟังเพลง สูงที่สุด (ร้อยละ 79.1) รองลงมา คือ การใช้เพื่อเข้าร่วมสังคมออนไลน์ (เช่น Facebook, Instagram และ Twitter เป็นต้น) (ร้อยละ 73.9)

และการใช้เพื่อดาวน์โหลดและเล่นเกมออนไลน์ (ร้อยละ 70.5) ในขณะที่มีผู้ใช้เพียงร้อยละ 51.1 ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา การติดตามข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์ หรือการอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งข้อมูลจากการสำรวจสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในสังคมไทยส่วนใหญ่คือ เด็กและวัยรุ่น ที่มีวัตถุประสงค์การใช้เพื่อความบันเทิงมากกว่าเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา โดยกลุ่มผู้ใช้ที่เป็นเด็กและวัยรุ่นยังขาดวิจารณญาณที่ดีในการคัดกรองข้อมูล ข่าวสารที่น่าเชื่อถือและมีประโยชน์ ส่งผลให้มีความเสี่ยงสูงในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ไม่เหมาะสม จนนำไปสู่

การเกิดพฤติกรรมเสี่ยง รวมถึงปัญหาในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจากตัวชี้วัดในรูปของข้อมูลสถิติการใช้และรูปแบบการใช้ อินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่นในสังคมไทยที่ได้จากการสำรวจนี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่กำลังเกิดขึ้นในสังคมไทย ดังนั้น บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเตรียมมาตรการป้องกัน และหาวิธีการในการเยียวยาหรือรับมือกับผลกระทบเชิงลบรูปแบบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทยซึ่งจะเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

unสรุป

การศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานอินเทอร์เน็ต และปัญหาหรือผลกระทบที่มีต่อเด็กและวัยรุ่น ซึ่งมีสาเหตุจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสม มีส่วนช่วยให้นักวิจัยที่ต้องการศึกษาวิจัยในประเด็นเดียวกันสามารถตีกรอบปัญหา ประเด็นความสนใจ แนวทางการดำเนินงาน และนำข้อค้นพบจากงานวิจัยดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในขอบข่ายที่เกี่ยวข้องกันได้ นอกจากนี้ ข้อค้นพบที่ได้จากการดำเนินงานวิจัยซึ่งบ่งชี้ว่าเด็กผู้หญิงมักใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อแสวงหาความรู้ทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ตอบสนองด้านการสื่อสารและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับบุคคลอื่นและมักใช้อินเทอร์เน็ตจากสถานศึกษามากกว่าเด็กผู้ชาย ในขณะที่เด็กผู้ชายมักใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง (เช่น การเล่นเกมออนไลน์) มากกว่าที่จะใช้เพื่อตอบสนองกิจกรรมด้านการศึกษา รวมทั้งนิยมใช้อินเทอร์เน็ตจากร้านบริการอินเทอร์เน็ต (Internet Café) มากกว่าเด็กผู้หญิง แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการใช้ อินเทอร์เน็ตของเด็กวัยรุ่นเพศชายมีความเสี่ยงที่จะดำเนินไปในทางที่ไม่เหมาะสมมากกว่าเด็กผู้หญิงทั้งในแง่ของพฤติกรรมความชอบที่ต้องการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสนทนา การ และสถานที่ที่เด็กวัยรุ่นเพศชายมักใช้เพื่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต (ในที่นี้คือ ร้านบริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะ) เป็นสถานที่ที่ปราศจากกฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือบุคคลผู้ทำหน้าที่ในการให้คำแนะนำ เฝ้าระวังหรือควบคุมพฤติกรรมในการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นให้ดำเนินไปอย่างเหมาะสม ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและลดโอกาสในการเกิดปัญหาด้านพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงของวัยรุ่น ที่อาจนำไปสู่การเกิดปัญหาและผลกระทบกับสังคมโดยรวม บุคคลและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น สถานศึกษาทุกระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาควรเปิดโอกาสและกระตุ้นให้นักเรียนในสถานศึกษาของตนใช้บริการคอมพิวเตอร์และ

อินเทอร์เน็ตในพื้นที่และช่วงเวลาสถานศึกษาจัดเตรียมไว้ให้ นอกเหนือจากคาบเรียนปกติ ซึ่งวิธีการดังกล่าวช่วยให้ครู อาจารย์ หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถเฝ้าระวังการใช้ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่นให้เป็นไปอย่างเหมาะสมภายในพื้นที่ที่จัดเตรียมนั้น รวมทั้งยังช่วยเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ทางด้านวิชาการให้แก่เด็กผ่านทาง เครื่องมือต่างๆ ที่สถานศึกษาจัดเตรียมไว้ให้แก่เด็กและวัยรุ่นอย่างเหมาะสม เช่น เกมเสริมทักษะทางวิชาการ หรือสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์รูปแบบต่างๆ

ในการนี้กระทรวง ICT ควรกำหนดมาตรการหรือกฎหมายต่างๆ เพื่อป้องกันมิให้ร้านบริการอินเทอร์เน็ต สาธารณะเปิดให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่เด็กและวัยรุ่นในลักษณะที่ไม่เหมาะสม (เช่น การเข้าถึงเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม การเข้าใช้งานในช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสม หรือการเข้าใช้ บริการอินเทอร์เน็ตนานเกินควร) โดยอาจออกกฎหมายที่กำหนดช่วงอายุของผู้ใช้บริการ ระยะเวลาการใช้บริการและ ช่วงเวลาที่เด็กและวัยรุ่นสามารถเข้าใช้บริการอินเทอร์เน็ต ที่ร้านบริการอินเทอร์เน็ต รวมทั้งกำหนดมาตรการปิดกั้น (Block) เว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสม เพื่อลดโอกาสในการเข้าถึง เว็บไซต์ดังกล่าวจากร้านบริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะ และจาก เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลจากที่พักอาศัยซึ่งมาตรการ เหล่านี้ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเด็ดขาด ยิ่งไปกว่านั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ข้อมูลเรื่องผลกระทบที่เกิด จากการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสมของเด็กและวัยรุ่น แก่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตโดยชัดแจ้งและความสำคัญ ของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่มีต่อคุณภาพของเด็กและวัยรุ่น ซึ่งจะเติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าในสังคมโอกาส และความรุนแรงในการเกิดปัญหาสังคม รวมทั้งมุ่งเน้นการ ปลุกจิตสำนึกที่ดีแก่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตสาธารณะให้ คำนึงถึงความรุนแรงของผลกระทบดังกล่าวมากกว่าที่จะ คำนึงถึงผลประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจของตนเพียง ฝ่ายเดียว

นอกจากนี้ “สถาบันครอบครัว” เป็นสถาบันพื้นฐาน ทางสังคมที่มีบทบาทสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กและวัยรุ่น และมีผลต่อเนื่องจวบจนก้าวสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งพัฒนาการ ทางด้านร่างกายและจิตใจที่ดีจะส่งผลให้เด็กและวัยรุ่นเป็น ผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นในสังคม ดังนั้น พ่อและแม่หรือผู้ปกครองควรให้ความสนใจดูแลบุตรหลานของตนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เด็กและวัยรุ่นรับรู้ถึงความ เอาใจใส่และการให้ความช่วยเหลือในขณะที่เกิดปัญหาและ ต้องการคำปรึกษา ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นเครื่องมือขั้นต้นที่ช่วย

ป้องกันไม่ให้เด็กและวัยรุ่นหันไปหาแหล่งข้อมูลหรือการให้คำปรึกษาที่ไม่เหมาะสมจากแหล่งข้อมูลอื่น เช่น เว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลไม่เหมาะสม เป็นต้น ในการนี้ผลจากการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ที่เหนียวแน่นในครอบครัวจะเป็นสิ่งที่จะช่วยลดทอนอัตราความลุ่มหลงอินเทอร์เน็ตของเด็กและวัยรุ่นโดยความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อแม่และบุตรมีส่วนช่วยชักนำบุตรให้เข้าร่วมกิจกรรมกับสมาชิกในครอบครัวมากกว่าจะใช้เวลาไปกับการเล่นอินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ ซึ่งการเอาใจใส่บุตรจะทำให้พ่อแม่สามารถเฝ้าระวังการใช้อินเทอร์เน็ตของบุตรให้เป็นไปอย่างเหมาะสม ช่วยชี้แนะการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่อเพิ่มพูนทักษะทางปัญญามากกว่าเพื่อตอบสนองความบันเทิงเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ พ่อและแม่หรือผู้ปกครองซึ่งกำลังเผชิญกับปัญหาเรื่องการใช้งานอินเทอร์เน็ตและเล่นเกมคอมพิวเตอร์อย่างไม่เหมาะสมของบุตร ควรปรับวิธีการหรือแนวทางในการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตภายในที่พักอาศัย เช่น กำหนดระยะเวลาการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของบุตร วางคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ในการสื่อสารในพื้นที่ส่วนกลางของบ้าน ไม่อนุญาตให้บุตรใช้งานอุปกรณ์ดังกล่าวในพื้นที่ส่วนตัว กำหนดรหัสผ่านเพื่อใช้งานอุปกรณ์สื่อสารและเปลี่ยนรหัสผ่านบ่อยๆ โดยอนุญาตให้บุตรใช้งานคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสารเมื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้น ซึ่งในขณะที่ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวพ่อแม่หรือผู้ปกครองอาจติดตั้งซอฟต์แวร์ในกลุ่ม Parental Control ที่สามารถติดตามและรายงานการเข้าใช้งานคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมต่างๆ บนเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมถึงการปิดกั้นการเข้าถึงเว็บไซต์หรือแหล่งข้อมูลที่ไม่เหมาะสมบนเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์สื่อสาร ตัวอย่างของซอฟต์แวร์ในกลุ่มนี้ได้แก่ โปรแกรม “ใสใจ” (Saijai) ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์เชิงพาณิชย์ (Commercial Software) ภายใต้ลิขสิทธิ์ของบริษัท เอเทรียม เทคโนโลยี จำกัด หรือโปรแกรม “ICT Housekeeper” ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์ประเภทฟรีแวร์ (Freeware) ที่แจกจ่ายสู่ประชาชนภายใต้นโยบายและการสนับสนุนของกระทรวง ICT โดยโปรแกรมดังกล่าวสามารถปิดกั้นและคัดกรองการเข้าถึงเว็บไซต์ที่ผู้ปกครองเห็นว่าไม่เหมาะสม สามารถกำหนดระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ตหรือโปรแกรมต่างๆ บนเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมถึงการบันทึกข้อมูลการเข้าใช้ระหว่างที่มีผู้ใช้งานคอมพิวเตอร์ ซึ่งการใช้นวัตกรรมดังกล่าวเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้ปกครองสามารถป้องปราม และเฝ้าระวังพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างไม่เหมาะสมของบุตร-หลานของตนได้

บรรณานุกรม

- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). บทสรุป
สำหรับผู้บริหาร การมีการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน
พ.ศ. 2557. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2558,
จาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/survey/ICT-HouseExc57.pdf>
- เชิดพงษ์ พิทักษ์ทรัพย์. (2554). พฤติกรรมการใช้
อินเทอร์เน็ตของนักเรียนโรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- ฐิติกาญจน์ อัครกุล. (2554). ปัจจัยที่มีความ
สัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต
ในทางที่ผิดของวัยรุ่นตอนกลางในเขต
พระนคร กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์).
- ปริมาพร มุฑุจิตต์. (2556). การใช้อินเทอร์เน็ต
มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นใน
กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- ปิยฉัตร ล้อมชวการ. (2556). ผลกระทบของการใช้
อินเทอร์เน็ตที่มีต่อความสัมพันธ์ทางสังคม
ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยรามคำแหง).
- วิจิตรา รักษาสุข. (2554). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์
กับการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่น จังหวัดชลบุรี
(วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช).
- ศิริไชย หงษ์สงวนศรี, และพนม เกตุมาน. (ม.ป.ป.).
Game addiction: The crisis and
solution. สืบค้นเมื่อ 25 กันยายน 2558,
จาก http://www.rcpsych.org/cap/de tail_new.php?news_id=67

- Aboujaoude, E. (2010). Problematic internet use: An overview. *World Psychiatry, 9*, 85-90.
- Ainsworth, M., & Bowlby, J. (1991). An ethological approach to personality development. *American Psychologist, 46*, 331-341.
- Anderson, K. J. (2001). Internet use among college students: An exploratory study. *Journal of American College Health, 50*(1), 21-26.
- Armstrong, N., Balding, J., Gentle, P., & Kirby, B. (1990). Patterns of physical activity among 11 to 16 year old British children. *British Medical Journal, 301*, 203-205.
- Bulck, J. V. (2004). Television viewing, computer game playing, and internet use and self-reported time to bed and time out of bed in secondary-school children. *Sleep, 27*, 101-104.
- Byun, S. et al. (2009). Internet addiction: Metasynthesis of 1996-2006 quantitative research. *Cyberpsychology and Behavior, 12*(2), 203-207.
- Campbell, E. Q. (1969). Adolescent socialization. In D. A. Goslin (Ed.), *Handbook of socialization* (pp. 821-859). Chicago: Rand McNally.
- Chng, G. S., Li, D., Liao, A. K., & Khoo, A. (2015). Moderating effects of the family environment for parental mediation and pathological internet use in youths. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking, 18*(1), 30-36.
- Colley, A., & Maltby, J. (2008). Impact of internet on our lives: Male and female personal perspectives. *Computers in Human Behavior, 24*, 2005-2013.
- Cunnane, S. C. (1993). Childhood origins of lifestyle-related risk factors for coronary heart disease in adulthood. *Nutrition and Health, 9*(2), 107-115.
- DeBell, M., & Chapman, C. (2006). *Computer and internet use by students in 2003*. Washington, DC: National Center for Education Statistics.
- Feldman, D. E., Barnett, T., Shrier, I., Rossignol, M., & Abenhaim, L. (2003). Is physical activity differentially associated with different types of sedentary pursuits? *Archives of Pediatrics Adolescent Medicine, 157*(8), 797-802.
- Funk, J.B. (2005). Video games. *Adolesc Med Clin, 16*(2), 395-411.
- Gravill, J. I., Compeau, D. R., & Marcolin, B. L. (2006). Experience effects on the accuracy of self-assessed user competence. *Information & Management, 43*, 379-394.
- Howard, P. N., Rainie, L., & Jones, S. (2001). Days and nights on the internet. *American Behavioral Scientist, 45*(3), 383-404.
- Huang, L., Huang, W., Wang, J., Xu, L., & Zheng, J. (2012). Relationship between internet addiction and the quality of sleep. *Journal of Liaoning Medical University, 33*(1), 68-70.
- Jackson L. A. (2008). "Adolescents and the internet" in the changing portrayal of American youth in popular media. In D. Romer & J. P. Annenberg (Eds.), *Public policy center at the university of Pennsylvania* (pp. 377-410). New York: Oxford University Press.
- Jang, K. S., Hwang, S.Y., & Choi, J. Y. (2008). Internet addiction and psychiatric symptoms among Korean adolescents. *Journal of School Health, 78*, 165-171.
- Jonson-Reid, M., Williams, J. H., & Webster, D. (2001). Severe emotional disturbance and violent offending among increased adolescents. *Social Work Research, 25*, 213-222.

- Kim, S. (2011). *The effects of internet use on academic achievement and behavioral adjustment among south Korean adolescents: mediating and moderating roles of parental factors* (Doctoral thesis, Syracuse University).
- Ko, C., Yen, J., Liu, S., Huang, C., & Yen, C. (2009). The associations between aggressive behaviors and internet addiction and online activities in adolescents. *Journal of Adolescent Health, 44*, 598-605.
- Li, N., & Kirkup, G. (2007). Gender and cultural differences in internet use: A study of China and the UK. *Computers and Education, 48*(2), 301-317.
- Macharia, J., & Nyakwende, E. (2011). Gender differences in internet usage intentions for learning in higher education: An empirical study. *Journal of Language, Technology and Entrepreneurship in Africa, 3*(1), 244-254.
- Nie, N. H., & Hillygus, D. S. (2002). The impact of internet use on sociability: Time-diary finding. *IT & Society, 1*(1), 1-20.
- Norris, T. L. (2010). *Adolescent academic achievement, bullying behavior, and the frequency of internet use* (Doctoral thesis, Kent State University).
- Otto, R. K., Greenstein, J. J., Johnson, M. K., & Friedman, R. M. (1992). Prevalence of mental disorder among youth in the juvenile justice system. In J. J. Coccozza (Ed.), *Responding to the mental health needs of youth in the juvenile justice system* (pp.7-48). Seattle, WA: The National Coalition for the Mentally Ill in the Criminal Justice System.
- Peng, T. Q., & Zhu, J. J. (2011). Sophistication of internet usage (SIU) and its attitudinal antecedents: An empirical study in Hong Kong. *Computers in Human Behavior, 27*, 421-431.
- Singer, M. I., Slovak, K., Frierson, T., & York, P. (1998). Viewing preferences, symptoms of psychological trauma, and violent behaviors among children who watch television. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry, 37*(10), 1041-1048.
- Sipal, R. F., & Bayhan, P. (2010). Preferred computer activities during school age: Indicators of internet addiction. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 9*, 1085-1089.
- Spada, M. M. (2014). An overview of problematic internet use. *Addictive Behaviors, 39*, 3-6.
- Vandelanotte, C., Sugiyama, T., Gardiner, P., & Owen, N. (2009). Associations of leisure-time internet and computer use with overweight and obesity, physical activity and sedentary behaviors: Cross-sectional study. *Journal of Medical Internet Research, 11*(3), e28.
- Vandewater, E. A., Shim, M., & Caplovitz, A. G. (2004). Linking obesity and activity level with children's television and video game use. *Journal of Adolescence, 27*, 71-85.
- Wang, H., Zhou, X., Lu, C., Wu, J., Deng, X., & Hong, L. (2011). Problematic internet use in high school students in Guangdong province, China. *PLoS One, 6*(5), 1-8.
- Wang, L., Luo, J., Luo, J., Gao, W., & Kong, J. (2012). The effect of internet use on adolescents lifestyles: A national survey. *Computers in Human Behavior, 28*, 2007-2013.
- Weiser, E.B. (2000). Gender differences in internet use patterns and internet application preferences: A two-sample comparison. *CyberPsychology and Behavior, 3*(2), 167-178.

- Wellman, B., Hass, A. Q., Witte, J., & Hampton, K. (2001). Does the internet increase, decrease, or supplement social capital? *American Behavioral Scientist*, 45(3), 436-455.
- White, J. M. (1991). *Dynamics of family development*. New York: Guilford.
- Zhang, X., Wu, Y., Cui, G., Zhang, W., Zhang, D., & Sun, Y. (2007). The correlation analysis of internet addiction disorder and sleep disturbance, anxiety among the secondary vocational students. *Chinese Journal of School Health*, 28(10), 899-901.
- Zhao, S. (2006). Do internet users have more social ties? A call for differentiated analyses of internet use. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 11, 844-862.
- Zheng, Y. (2009). Differences in high school and college students' basic knowledge and perceived education of internet safety: Do high school students really benefit from the children's internet protection act? *Journal of Applied Developmental Psychology*, 30(3), 209-217.

Translated Thai References

- Assatarakul, T. (2011). *Factors related to internet behavior of middle adolescents in PhraNakhon, Bangkok metropolitant* (Master's thesis, Kasetsart University). (in Thai)
- Hongsaguansri, S., & Katumarn, P. (n.d.). Game addiction: The crisis and solution. Retrieved September 25, 2015, from http://www.rcpsycht.org/cap/detail_new.php?news_id=67 (in Thai)
- Lomchavakarn, P. (2013). *The effects of internet use on the social relations of university students in Bangkok metropolis* (Doctoral thesis, Ramkhamhaeng University). (in Thai)
- Ministry of Information and Communication Technology. National Statistical Office. (2014). Executive summary: ICT possession and use of Thai families (2014). Retrieved September 25, 2015, from <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/survey/ICT-HouseExc57.pdf> (in Thai)
- Muthujit, P. (2013). *The effects of internet use on risk behaviors of young persons in Bangkok metropolis* (Master's thesis, Ramkhamhaeng University). (in Thai)
- Phithuksub, C. (2011). *Internet usage behaviors of students at Ramkhamhaeng University demonstration school* (Master's thesis, Ramkhamhaeng University). (in Thai)
- Raksasuk, W. (2011). *Factors related to the internet uses of adolescents in Chon Buri province* (Master's thesis, SukhothaiThammathirat Open University). (in Thai)